

POLSKA BROŃ WSPARCIA DLA TYTANA

Program polskiego „żołnierza przyszłości” o kryptonimie Tytan obejmuje wiele elementów, lecz kluczowym dla prowadzenia walki jest oczywiście uzbrojenie. Podstawą będzie system broni strzeleckiej MSBS. Modułowe karabiny na amunicję 5,56 mm będą jednak musiały zostać uzupełnione o broń wsparcia, nawet na najniższych szczeblach - w tym drużyny. Propozycje w tym zakresie przygotowały już spółki Polskiej Grupy Zbrojeniowej.

Program „Zaawansowanego Indywidualnego Systemu Walki kr. TYTAN” zakłada uzbrojenie polskiego żołnierza przyszłości w broń produkowaną w kraju i oparta o najnowocześniejsze technologie. Podstawę stanowią będą najnowsze konstrukcje radomskiej Fabryki Broni: Modułowy System Broni Strzeleckiej MSBS kalibru 5,56 mm oraz nowy typ pistoletu automatycznego PR-15 Ragun kalibru 9 mm.

Nowy polski pistolet PR-15 Ragun kalibru 9x19 mm jest propozycją broni bocznej w programie Tytan - fot. J. Sabak

Uzupełnieniem dla tego tandemu musi być broń wsparcia, przeznaczona do realizacji wybranych zadań, w tym między innymi granatniki podwieszane, rewolwerowe i przeciwpancerne, granaty ręczne, karabiny maszynowe, wyborowe czy moździerze. We wszystkich wymienionych kategoriach Polska Grupa Zbrojeniowa ma potencjał do zapewnienia odpowiednich produktów. Większość z nich już dziś oferowanych jest przez spółki należące do grupy, a przede wszystkim ZM Tarnów, Mesko i

Dezamet. Część z elementów broni wsparcia, w tym między innymi granatniki 40 mm, granatniki przeciwpancerne, karabiny maszynowe czy wyborowe musi być dostępnych nawet na najniższych szczeblach – drużyny/plutonu.

Granatniki 40 mm

Granatniki stanowią lekki i funkcjonalny system uzbrojenia, pozwalający zwiększyć siłę ognia pododdziału piechoty. Dostępna amunicja obejmuje nie tylko ładunki rażące siłą żywą, ale też naboje łzawiące, dymne czy sygnałowe. Obecnie rozwijane są również środki rozpoznania, takie jak opadające na spadochronie kamery zapewniające dane rozpoznawcze w czasie rzeczywistym. Dla sił zbrojnych NATO standard stanowi amunicja kalibru 40 mm różnych typów, która w Polsce produkowana jest przez zakłady Dezamet.

W skład systemu MSBS wchodzi nowoczesny podwieszany granatnik kalibru 40 mm, dostosowany do standardowej amunicji NATO, w tym produkowanych przez należący do PGZ Dezamet granatów w różnych wariantach. Granatnik systemu MSBS jest oryginalny pod względem kształtu i układu. Masa wynosi tylko około 1 kg. Spust znajduje się w pobliżu wylotu lufy, a przycisk umieszczony w pobliżu kabłąka spustu pozwala otworzyć granatnik na lewą stronę w celu załadowania. Ogólnie granatnik przypomina powiększony chwyt przedni Magpul AFG i jest bardzo dobrze dopracowany pod względem ergonomii.

Oprócz granatnika podwieszanego stosowane są również inne systemy. ZM Tarnów rozpoczęły w 2007 roku prace nad granatnikiem rewolwerowym RGP-40. Jak podkreślają przedstawiciele tarnowskiej spółki, system był projektowany z założeniem zdolności do użycia różnych typów amunicji, przy jednoosobowej obsłudze.

Fabryka Broni w Radomiu prezentowała kilka lat temu izraelski karabin maszynowy Negev jako propozycję dla WP - fot. J.Sabak

Ręczny granatnik powtarzalny RGP-40 zapewnia większą siłę ognia w stosunku do granatnika jednostrzałowego 40 mm, a ostrzał z użyciem sześciu naboju znajdujących się w bębnie może zapewnić

pokrycie terenu o powierzchni nawet 600 m². RGP-40 jest zdolny do oddania do 2 tys. strzałów bez pogorszenia parametrów, szybkostrzelność praktyczna wynosi 12 strzałów na minutę. Broń ma możliwość użycia amunicji NATO 40x46 mm o małej i średniej prędkości, o skutecznym zasięgu odpowiednio do 400 i 800 m. Jak zaznaczają przedstawiciele producenta, broń jest szczególnie przydatna w działaniach w obszarze zurbanizowanym, gdy istotna jest zarówno siła ognia jak i jego precyzja.

Broń wyborowa

Do eliminacji kluczowych celów, oraz nieopancerzonych i lekko opancerzonych pojazdów przeciwnika może służyć karabin wyborowy. W skład systemu MSBS wchodzi wariant broni wyborowej, jednak ze względu na niewielki kaliber, standardową amunicję 5,56 mm, będzie skuteczny tylko do wykonywania niektórych zadań. Dlatego ZM Tarnów proponują w systemie Tytan rodzinę broni wyborowych na amunicję 12,7 mm, 7,62 mm NATO oraz .338 Lapua (8,6 mm).

Jako optymalny do wykorzystania w systemie Tytan zaoferowano najnowszy karabin rodziny Alex, czyli Alex-338 kalibru 8,6 mm .338 Lapua. Amunicja tego typu zapewnia znacznie lepsze walory balistyczne niż niewiele lżejsze, obecnie stosowane naboje 7,62 mm x 51 mm NATO. Nabój .338 Lapua posiada prawie dwa razy większą energię wylotową pocisku (6700 dżuli), od naboju 7,62 mm NATO (3800 dżuli) przy stosunkowo niewielkim wzroście masy (jedynie o 400 granów). Dzięki temu pocisk z Alex-338 z odległości 300 metrów przebija stalową płytę o grubości 20 mm. Karabin może więc być wykorzystywany do rażenia sprzętu, lekko opancerzonych pojazdów czy siły żywej znajdującej się za osłoną, ścianą itp.

Dodatkowo broń wyborowa o takim kalibrze służy do skutecznego strzelania na dystansach powyżej 1500 m. To właśnie z wykorzystaniem takiej amunicji i karabinu L115A3 brytyjski snajper Craig Harrison zastrzelił w listopadzie 2009 r. dwóch Talibów w Afganistanie z odległości 2475 m, co jest oficjalnie uznawane za najlepszy wynik w historii.

Fot. ZM Tarnów.

Alex-338 ma, podobnie jak model Alex-762 na amunicję 7,62 NATO, lufę o długości 660 mm, waży bez lunety 6,5 kg a z lunetą 7,3 kg (a więc tylko o 0,4 kg więcej niż BOR na amunicję 7,62 mm). Broń zbudowana jest w układzie bezkolbowym, w którym magazynek i zamek znajdują się za spustem i chwytem broni, co zapewnia większą długość lufy przy tej samej długości całkowitej karabinu. Alex to karabin powtarzalny zasilany z 5-nabojowego magazynka pudełkowego.

W stosunku do wcześniejszych konstrukcji, na przykład Bor (Alex-762, stosowany przez Wojsko Polskie) broń została zmodyfikowana pod względem ergonomii. Obniżono wspornik szyny montażowej celownika, powiększono przycisk zatrzaśnięcia magazynka, zmieniono kształt komory spustowej i łoża, które przystosowano do zamocowania dodatkowej przedniej szyny montażowej (można na niej np. zainstalować przystawkę noktowizyjną do celownika optycznego). Broń wyposażona jest w zintegrowany dwójnog i podporę tylną, co ułatwia przyjęcie optymalnej pozycji do strzału.

Należy pamiętać, że oprócz standardowej broni wyborowej (w programie Tytan w tej roli proponowany jest Alex-338) potrzebne jest wykorzystanie wielkokalibrowych karabinów, przeznaczonych przede wszystkim do zwalczania techniki wojskowej oraz siły żywej na odległościach ponad 1000 m. Wojsko Polskie posiada już w tym zakresie karabiny typu Tor, opracowane również przez ZM Tarnów i to one wejdą prawdopodobnie na wyposażenie Tytana.

Karabin maszynowy - wsparcie na poziomie drużyny

Karabin maszynowy to jeden z podstawowych rodzajów uzbrojenia wsparcia na poziomie drużyny. W przypadku programu Tytan rozważanych jest kilka alternatywnych lub uzupełniających się opcji. Podstawowa propozycja w tym zakresie to dziś najnowszy wariant polskiego karabinu maszynowego kalibru 7,62 mm x 51 mm NATO, czyli produkowany przez należące do PGZ ZM Tarnów UKM-2000M. Uniwersalny karabin maszynowy kal. 7,62 mm UKM-2000 jest przeznaczony do rażenia siły żywej,

środków ogniowych i sprzętu technicznego w każdym terenie i warunkach meteorologicznych, zarówno w dzień jak i w nocy na dystansie do 1500 metrów z szybkostrzelnością teoretyczną 700-850 strz/min.

Wersja M powstała w wyniku modernizacji UKM-2000 w oparciu o doświadczenia eksploatacyjne m. in. z misji w Afganistanie i Iraku. Najbardziej widoczne zmiany obejmują wprowadzenie szyn uniwersalnych Picatinny, zarówno na komorze zamkowej jak i rurze gazowej. Umożliwia to wykorzystanie różnorodnych celowników i innych elementów wyposażenia. Zmianie uległa też kolba, składana na lewą stronę. Metalowy pojemnik na taśmę zastąpiła o wiele wygodniejsza torba materiałowa. Ułatwiono też procedurę ładowania broni, wprowadzając mechanizm zapobiegający „cofaniu się” taśmy amunicyjnej i dodając przeciągacz taśmy, umożliwiający ładowanie broni bez otwierania pokrywy komory zamkowej.

Zmodernizowany karabin maszynowy kalibru 7,62 mm UKM-2000M - fot. ZM Tarnów

Kolejna zmiana to znacznie skuteczniejsze urządzenie wylotowe z tłumikiem płomieni typu szczelinowego, które ogranicza błysk podczas strzelania, utrudniając wykrycie pozycji z jakiej UKM-2000M prowadzi ogień. Poprawiono także stabilność ognia oraz zmniejszono siły działające na strzelca, dzięki wprowadzeniu do zespołu suwadła amortyzatora odrzutowego oryginalnej konstrukcji ZM Tarnów. Broń została też dostosowana do działania w zakresie temperatur od -30 do +50 stopni Celsjusza, co czyni ją skuteczną w każdych warunkach operacyjnych. Zmodyfikowany UKM-2000M charakteryzuje się masą ponad 8 kg.

Karabin maszynowy kalibru 7,62 mm jest bronią wymagającą dwuosobowej obsługi, o ograniczonej manewrowości i mimo wszystko znacznej masie, stanowiącą skuteczne uzbrojenie stanowisk obronnych oraz pojazdów bojowych. Prowadzenie walki manewrowej, np. w terenie zurbanizowanym, z jaką obecnie mamy często do czynienia, wymaga uzupełnienia go o lżejszy system, o dużej sile ognia. Dlatego specjaliści wskazują na potrzebę wprowadzenia ręcznego karabinu maszynowego kalibru 5,56 mm, klasy zbliżonej do najbardziej rozpowszechnionego FN Minimi, czy rosyjskich karabinów maszynowych RPK-74 i najnowszych RPK-16.

W ramach programu MSBS przewidziane jest w dalszej przyszłości opracowanie wersji ręcznego karabinu maszynowego kalibru 5,56 mm, jednak w obecnej chwili nie jest to rozwiązanie priorytetowe. W 2013 roku Fabryka Broni „Łucznik” prezentowała m. in. izraelski karabin maszynowy Negev. Jest to sprawdzona broń kalibru 5,56 mm, która może być zasilana ze standardowych magazynków lub taśmy amunicyjnej. Broń posiada składaną kolbę i dwójnóg, oraz standardową szynę dla instalacji celowników. Waga kaemu Negev w wersji podstawowej to 7,6 kg. W przypadku przyjęcia na uzbrojenie broń byłaby koprodukowana przez FB „Łucznik”, która wytwarzałaby około 30% broni.

Fabryka Broni w Radomiu prezentowała kilka lat temu izraelski karabin maszynowy Negev jako propozycję dla WP - fot. J.Sabak

Precyzja rażenia

Na współczesnym polu walki indywidualna broń nie będzie w pełni skuteczna bez systemu celowniczego i obserwacyjnego. Dlatego powszechne jest stosowanie urządzeń optoelektronicznych w zakresie obserwacji, wykrywania i zwalczania celów. Te komponenty systemu Tytan dostarczy spółka PCO S.A. z Warszawy. Będzie to między innymi celownik termowizyjny [SCT Rubin](#) i zminiaturyzowany monokular noktowizyjny MU-3M, który współpracuje z celownikiem SCT Rubin bądź jego następcą SCT-2, ale może też być wykorzystywany jako wyświetlacz najełmowy dla zobrazowania kluczowych informacji.

Celownik SCT-2 prezentowany na targach w Kielcach. Fot. Defence24.pl.

Dzięki zastosowaniu uniwersalnej szyny montażowej Picatinny, zgodnej z MIL-STD1913, celowniki rodziny SCT można zainstalować na wszystkich nowoczesnych typach broni strzeleckiej wyposażonych w taką szynę. Celownik można montować między innymi na karabinku MSBS-5,56 mm, 12,7 mm karabinie wyborowym Tor czy Alex-338 kalibru 8,6 mm oraz karabinie maszynowym UKM 2000 kalibru 7,62 mm. W pamięci urządzenia można zaprogramować jednocześnie parametry kilku rodzajów broni i amunicji. Po wprowadzeniu do celownika odległości do celu, która jest nastawiana skokowo co 50 metrów, znak celowniczy zostaje wyświetlony w położeniu uwzględniającym poprawkę wynikającą z balistyki broni i pocisku. Ułatwia to obsługę urządzenia i zwiększa precyzję prowadzenia ognia.

Powyższy artykuł stanowi przegląd wyposażenia, jakie może być użyte na poziomie małego pododdziału, nie zamyka natomiast kwestii cięższej broni wsparcia. Na wyposażenie Tytana może trafić wiele specjalistycznych rodzajów wyposażenie i uzbrojenia, takiego jak moździerz LM-60, wyrzutnie kierowanych pocisków przeciwpancernych Pirat i Spike czy przeciwlotnicze zestawy Grom/Piorun. Trzeba też pamiętać, że kształt rozwiązań wdrożony w ramach programu Tytan będzie istotny z punktu widzenia innych programów modernizacyjnych Wojska Polskiego. Przykładowo, parametry przedziałów desantowych pojazdów bojowych powinny umożliwiać komfortowe prowadzenie operacji przez w pełni wyposażonych i uzbrojonych żołnierzy.

Innym istotnym elementem „Tytana” powinny być nowoczesne granatniki przeciwpancerne, ale najpierw stosowne rozwiązanie powinny wskazać Siły Zbrojne RP. Nowe granatniki powinny mieć możliwość zarówno zwalczania celów opancerzonych (w tym z osłonami reaktywnymi) jak i na przykład punktów umocnionych. Dlatego można by rozważyć pozyskanie kilku systemów – na przykład cięższego, z głowicą tandemową lub innym rozwiązaniem pozwalającym na penetrowanie osłon reaktywnych i lżejszego, z głowicami różnego typu, w tym odłamkowymi czy termobarycznymi. Z kolei po wyborze odpowiedniego systemu należałoby zadbać o transfer technologii, tak aby uzyskać suwerenność eksploatacyjną oraz możliwość samodzielnej produkcji i rozwoju tych systemów

uzbrojenia, które przecież mają być wprowadzane do armii w znacznej liczbie.